

کلونینگ و تخلیص پپتید (P-99B) مهار کننده گیرنده اسپایک SARS-CoV2

1- سید علیرضا طبیب 2- فرنوش فرزام 3- خسرو خواجه 4- حسن جلیلی 5- بهاره دبیرمنش

6- سید شهریار عرب

1- دانشجوی کارشناسی ارشد بیوشیمی دانشگاه تربیت مدرس

2- دانشجوی دکتری بیوشیمی دانشگاه تربیت مدرس

3- استاد گروه بیوشیمی، دانشکده علوم زیستی، دانشگاه تربیت مدرس

4- دانشیار گروه مهندسی علوم زیستی، دانشکده علوم و فنون نوین، دانشگاه تهران

5- استادیار گروه بیوشیمی، دانشکده علوم زیستی، دانشگاه تربیت مدرس

6- دانشیار گروه بیوفیزیک، دانشکده علوم زیستی، دانشگاه تربیت مدرس

سید علیرضا طبیب: tabibalireza@yahoo.com

فرنوش فرزام: farnoosh.farzam@gmail.com

خسرو خواجه: khajeh@modares.ac.ir

حسن جلیلی: hjalili@yahoo.com

بهاره دبیرمنش: dabirmanesh@modares.ac.ir

سید شهریار عرب: sh.arab@modares.ac.ir

چکیده

در سال 2019 ویروسی به نام SARS-CoV-2 باعث وقوع همه گیری جهانی بیماری COVID-19 شد. از میان پروتئین های مختلف این ویروس، پروتئین اسپایک با میانکنش با گیرنده ACE-2 نقش مهمی در ورود ویروس به سلول ایفا می کند. در این پژوهش، با هدف اختلال در این میانکنش، پپتیدی با کمک مطالعات بیوانفورماتیکی به نام P-99B طراحی شد. توالی ژن همراه با تگ مناسب سفارش داده شد. بهینه سازی بیان، تخلیص، جداسازی تگ و تخلیص پپتید انجام و ساختار توسط تکنیک دورنگ

نمایی دورانی (CD) بررسی شد. میزان سمیت و عملکرد توسط تکنیکهای MTT و VNT سنجیده شد. نتایج نشان داد که این پپتید توان رقابتی بالایی با اسپایک در اتصال به گیرنده ACE-2 دارد و به راحتی بیان و تخلیص می شود و دارای پایداری ساختاری مورد نظر است. این پپتید سمیت کمی دارد و با موفقیت می تواند جلوی ایجاد عفونت را بگیرد. کلیدواژهها: 1- سندرم حاد تنفسی 2، 2- کووید 19، 3- پروتئین اسپایک، 4- مبدل آنژیوتانسین 2، 5- پپتید مهار کننده.

1. مقدمه

در سال 2019 ویروس جدیدی نام SARS-CoV-2 در ووهان چین برای اولین بار شناسایی شد که ایجادکننده بیماری COVID-19 است. این ویروس به سرعت در سراسر دنیا گسترش یافت و موجب یک پاندمی عظیم شد که تا الان یعنی مارس 2022 طبق آمار سازمان بهداشت جهانی (WHO) موجب ابتلای بیش از 460 میلیون و مرگ بیش از 6 میلیون نفر در سرتاسر جهان شده است. این پاندمی موجب مشکلات اقتصادی، اجتماعی، روحی و روانی زیادی شده و پایان دادن به آن به یک هدف مهم برای بشریت مبدل شده است.

2. تئوری و پیشینه تحقیق

از میان پروتئین های مختلف موجود در این ویروس، پروتئین اسپایک نقش مهمی در ورود ویروس به سلول و ایجاد بیماری دارد. این پروتئین در سطح ویروس قرار دارد و به دو زیر واحد عملکردی، S1 و S2 تقسیم می شود، که به ترتیب در اتصال به سلول میزبان و ادغام غشا نقش مهمی را ایفا می کنند. زیر واحد S1 دارای دامین متصل شونده به گیرنده (RBD) است که با اتصال به گیرنده مبدل آنژیوتانسین 2 (ACE2)، راه را برای ورود ویروس به سلول هموار می کند. بنابراین اختلال در این میانکنش امری کلیدی در پیشگیری و درمان بیماری است. راهکارهای مختلفی برای ممانعت از این میانکنش پیشنهاد شده است.

3. مواد و روشها

در این پژوهش با هدف اختلال در میانکنش بین RBD و ACE2، با بررسی بیوانفورماتیکی محل این میانکنش، پپتیدی با استفاده از نرم افزارهای OSPREY، GROMACS و MM/PBSA طراحی شد که P-99B نام گرفت. توالی ژنی پپتید طراحی شده به همراه تگ مناسب جهت بیان در *E. coli* بهینه و در وکتور PUC57 سفارش داده شد. سپس توسط دو آنزیم برش دهنده Nde1 و Xho1 به وکتور pET26b(+) سباب کلون و در نهایت جهت بیان به باکتری *E. coli* BL21 (DE3) منتقل شد. شرایط بهینه بیان در باکتری، 1 میلی مولار IPTG، 37°C، 4 ساعت زمان انکوبا سیون بود. سپس سوموپپتید تخلیص، دنباله سومو توسط آنزیم

سوموپروتئاز حذف و در نهایت پپتید خالص گردید. بررسی ساختار ثانویه پپتید مورد نظر با استفاده از تکنیک دورنگ نمایی دورانی (CD) انجام شد. مطالعات سنجش عدم سمیت و فعالیت پپتید به ترتیب توسط آزمون MTT و VNT انجام گرفت. نتایج نشان داد که این پپتید در بررسی های بیوانفورماتیکی دارای انرژی پیوندی بالایی در اتصال به RBD ویروس است و تمایل اتصال اسپایک به آن بیشتر از گیرنده ACE2 است. این پپتید به صحت بیان و تخلیص می شود و سمیت کمی برای سلول ها دارد. همچنین به طور موثری جلوی ورود ویروس به سلول و ایجاد آلودگی را در دوز های پایین می گیرد. داده های جذب CD نشان داده است که این پپتید دارای ساختار موتیف مشابه مورد نظر در گیرنده ACE2 است.

4. نتایج و بحث

در انتها می توان نتیجه گرفت که این پپتید با موفقیت می تواند جلوی ایجاد عفونت توسط ویروس SARS-CoV-2 را بگیرد و آن را مهار کند. با توجه به ماهیت مهارکنندگی دامین RBD، می توان انتظار داشت که از این پپتید به توان به شکل های مختلفی جهت پیشگیری و درمان این بیماری در آینده نزدیک استفاده کرد.